

Szakmai beszámoló

a Budapesti Történeti Múzeum, Kiscelli Múzeum – Fővárosi Képtár
209106/00097 azonosítójú, A2032/N6307 adatlap számú pályázatához

A „Több szalon. Textilművek a Kádár-korból” című időszaki kiállítás megvalósulásáról
Helyszín: BTM Kiscelli Múzeum – Fővárosi Képtár kiállítása
Megtekinthető volt: 2024. október 25. – 2025. április 6.

A múzeumok számára, időszaki kiállítás rendezése és katalógus készítése céljára, a Múzeumok Kollégiuma kiírta pályázaton elnyert 1.600.000 forint támogatás segítségével a 2024. október 25. – 2025. április 6. között megrendezett **Több szalon. Textilművek a Kádár-korból** című kiállítás sikeresen megvalósult. **Kurátorok voltak: Róka Enikő és Gál Csaba**

A kiállítás öt, a gyűjteményben őrzött, de elfeledett művön keresztül az alkotók művészi, társadalmi és eszmei pozícióját vizsgálta, valamint bepillantást engedett a korszak kultúrpolitikai elvárásrendszerébe és a hatvanas-hetvenes évek textilművészetének gazdasági hátterébe is. A bemutatott mikrotörténetek kiegészítették, árnyalták, néhol módosították a korról alkotott képünket. A *Ki a raktárból!* sorozat harmadik darabjaként bemutatott tárlat esettanulmányokon keresztül, különböző szempontok mentén járt körbe egy-egy műtárgyat, elősegítve azok mélyebb megértését.

A kiállítás a Fővárosi Képtár *Ki a raktárból!* című sorozatának harmadik darabjaként jött létre. A sorozat célja női alkotók gyűjteményünkben őrzött műveinek kiemelése és bemutatása, ezért a két korábbi alkalommal jobbra ismeretlen, vagy elfeledett női művészek munkáiból adtunk bő válogatást. Ezen kiállításon mindössze öt, a gyűjteményi revízió során előkerült textilműből indultunk ki, s ezek köré igyekeztünk felvázolni a tárgyakból kibontható történeti, politikai, művészeti és intézményi kontextusokat. Foglalkozunk a batikolt falikép és a szövött falikárpit műfajával, az utóbbit a század elején megújító Ferenczy Noémi hatásával, ezeknek a művészeti ágaknak a kultúrpolitikai szerepével, és a mögöttük meghúzódó ipari és kereskedelmi háttérrel. A falikárpit kivitelezés ugyan hosszú időt igényel és drága, ám a monumentális műfajok között az egyetlen, amely mobilizálható: kultúrpolitikai jelentőségű kiállításokra, programokra bármikor szállítható. A műfaj iránti érdeklődés megnövekedése a korszakban szorosan összefüggött a modern középületek dekorálásának igényével. Az állami megrendelések közvetett vagy közvetlen propagandacélokat szolgáltak, de a saját kezdeményezésre készült alkotások is hasonló szellemiséget közvetítettek. A modern építészet, városfejlesztés, mérnöki munka eredményeit ábrázoló műcsoport (Juris Ibolya, Prepelicza Katalin, Pintér Éva) tágabb értelemben a szocializmus építésének utópiáját hirdette. Ferenczy Noémi tanítványai (Prepelicza Katalin, Pintér Éva) mesterük elveit követve maguk szőtték munkáikat, Túry Mária azonban nem volt textiles, így művét megbízással, mással kivitelezte, az Iparművészeti Vállalat erre szakosodott gobelin műhelyében. Túry figuratív és absztrakt vonásokat egyesítő munkája tökéletesen illeszkedett a korszak esztétikai elvárásrendszerébe. A kiállítás utolsó műve, Szuppán Irén 1970-es alkotása már a jövő felé nyitott. A síkból való kilépés, a textil plaszticitásának kérdése az avantgárd tértextilesek korai kísérleteivel mutat rokonságot, a tulipánmotívum pedig népi ornamentikával és a hatvanas évek populáris kultúrájának virágkultuszával kapcsolatos képzeteket is előhív.

Kiállításunk szereplőinek neve jórészt elfelejtődött, műveik mára eltűntek a nyilvánosság elől, és a későbbiekben is kimaradtak a művészettörténeti összefoglalókból. Légüres térbe kerültek Ferenczy Noémi, valamint a szocialista modernizmus neves festő kárpittervezőinek

munkássága, és a hetvenes években induló avantgárd tértextil nagyelbeszélése között. A kánonon kívüli pozíciót ritka egyértelműséggel jelzi az itt kiállított művek közelmúltig fennálló múzeumi státusza. E tárgyak ugyanis kivétel nélkül egy másodrangúnak tartott, fővárosi kultúrházak, pártházak és egyéb közintézmények dekorációjára fenntartott gyűjteményi egységben őrződtek meg, s csak nemrég kerültek át a Fővárosi Képtár törzsanyagába.

Újrafelfedezésük és bemutatásuk ráirányította a figyelmet az egyes elfelejtett pályákra, művekre, a mögöttük húzódó kultúrpolitikai és gazdasági folyamatokra, hozzájárulva a korszak művészetének megértéséhez.

Az érdeklődést mutatja, hogy a kiállításon a nyitva tartás alatt összesen 21 tárlatvezetést tartottak a kurátorok. A kiállítást több mint 13000 fő látta.

A kiállításról a BTM Kiscelli Múzeum – Fővárosi Képtár honlapja

<https://fovarosikeptar.hu/ki-a-raktarbol-3-tobb-szalon-textilmuvek-a-kadar-korbol/>

és a Kiscelli Múzeum honlapja is beszámolt:

http://kiscellimuzeum.hu/kiaraktarbol3_tobbszalon

Budapest, 2025. április 29.

Molnárné Aczél Eszter

Fővárosi Képtár/Kiscelli Múzeum, H-1037 Budapest, Kiscelli u. 108. tel.:36/1/3887-817

fax: 36/1/3687-917

e-mail: fovarosi_keptar@btm.hu <http://www.fovarosikeptar.hu>